

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی مامایی و بهداشت باروری
شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: کارآموزی در عرصه بهداشت مادر و کودک شماره درس: 518378

نوع و تعداد واحد: 2 درس پیش نیاز: واحد نظری و کارآموزی بهداشت مادر و کودک

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): دانشجویان ترم 8 مامایی کارشناسی پیوسته نیمسال

تحصیلی: اول 1403-1404

زمان کارآموزی: صبح محل کارآموزی: مراکز خدمات جامع سلامت

مسئول درس: دکتر زهرا برومندفر زمان حضور در دفتر کار: شنبه ها 4-2

مقدمه: دوره کارآموزی در عرصه بهداشت مادر و کودک پس از فراگیری مباحث نظری و کارآموزی بهداشت مادر و کودک با هدف کسب مهارت‌های بیشتر و مستقل برای ارائه خدمات بهداشت باروری، مادر و کودک و مشاوره فرزندآوری و خدمات بهداشت جامعه تدوین گردیده است. دانشجویان در این دوره با کسب مهارت و تجربه در حیطه های شناختی - عاطفی و عملی برای ایفای نقش خود به عنوان ماما برای ارائه خدمات در مانی و بهداشتی و آموزش و مشاوره در زمینه های مختلف بهداشت مادر و کودک آماده می شوند. همچنین مشکلات موجود در مورد ارائه این خدمات را تشخیص داده و راه حل‌های لازم برای رفع آنها ارائه نماید.

A- اهداف کلی:

- 1- آشنایی و شناسایی مشکلات جمعیتی و مشاوره فرزندآوری افراد تحت پوشش مراکز بهداشتی بر اساس دستورالعمل ها و سیاست های ابلاغ شده
- 2- آشنایی و انجام فعالیت های مشاوره، آموزش، مراقبت از کودک و مشاوره با والدین درباره تکامل کودک، پیشگیری از حوادث، ارتباط متقابل والدین و کودک
- 3- فراگیری مهارت مراقبت های زمان قبل از بارداری، بارداری و پس از زایمان و سنین بارداری و یائسگی
- 4- فراگیری مهارت واکسیناسیون
- 5- مشاوره قبل از ازدواج

B- اهداف جزئی:

دانشجو قادر باشد در پایان دوره کارآموزی:

- 1- راهنمایی و مشاوره با مددجو در انتخاب یک روش پیشگیری مناسب براساس شرایط و نیاز مددجو را به طور صحیح انجام دهد
- 2- راهنمایی و مشاوره با مددجو در جهت رفع مشکلات ناشی از استفاده از روش پیشگیری از بارداری را به طور صحیح انجام دهد
- 3- ضمن گرفتن یک شرح حال کامل از مددجو، ارتباط صحیح با مددجو برقرار نماید.
- 4- شاخص های جمعیتی در هر مرکز بهداشتی را محاسبه نماید.
- 5- اندازه گیری های آنتروپومتریک کودک را به طور صحیح و دقیق انجام دهد.
- 6- شناسایی موارد غیر طبیعی در سیر رشد طبیعی جسمی، حرکتی، عاطفی و شناختی کودک را به موقع انجام دهد.
- 7- مشاوره و آموزش به مادر برای رفع مشکل جسمی، حرکتی، عاطفی و شناختی کودک را به طور صحیح انجام دهد.
- 8- منحنی رشد کودکی که مورد ارزیابی قرار می دهد را به طور صحیح تفسیر و رسم نماید.
- 9- آموزش تغذیه انحصاری با شیر مادر و تغذیه تکمیلی و یا تغذیه جانشینی به مادر را شرح دهد.
- 10- مشاوره قبل از بارداری را طبق آخرین پروتکل بطور صحیح انجام دهد.
- 11- توصیه های لازم در جهت عدم استفاده از داروهای غیر ضروری، اشعه و ... را به مددجو ارائه نماید.
- 12- مراقبت های سنین یائسگی (آموزش و مشاوره در موارد گر گرفتگی، مشاوره پیشگیری از پوکی استخوان، بیماریهای روحی و افسردگی، کم خوابی و ارجاع در صورت نیاز و آزمایشات ضروری) را به طور صحیح انجام دهد.
- 13- آزمایشات روتین دوران بارداری را ارسال نماید و جواب های آنها تفسیر کند و در صورت نیاز ارجاع دهد.
- 14- مواد تکمیلی (آهن- فولیک اسید، مولتی ویتامین در صورت نیاز) تجویز و نحوه استفاده از آن را به مددجو توضیح دهد.
- 15- آزمایشات پاراکلینیک مورد نیاز زن باردار را ارسال نماید.
- 16- ارزیابی سلامت جنین را بطور صحیح و دقیق انجام دهد و در صورت نیاز ارجاع دهد.
- 17- علائم هشدار در طی حاملگی را به زن باردار به روشنی و صحیح آموزش دهد.
- 18- آموزش های لازم را در طی سه ماهه اول، دوم و سوم به مددجو ارائه نماید.
- 19- موارد نیاز ویزیت مددجو به وسیله پزشک را به مددجو توضیح دهد و توصیه های لازم را ارائه نماید.
- 20- معاینات و آموزش پس از زایمان را انجام دهد، موارد غیر طبیعی را تشخیص دهد و در صورت نیاز ارجاع دهد.
- 21- با مشاوره با مددجو مشکلات احتمالی (جسمی، روحی، روانی و اجتماعی) را شناسایی و در صورت امکان راهنمایی کند و یا ارجاع دهد.
- 22- تلقیح انواع واکسن به شکل صحیح را انجام دهد.
- 23- رعایت زنجیره سرد، و نکات مربوط به تلقیح هر واکسن را به مربی شرح دهد.
- 24- آموزش مادر در مورد عوارض هر واکسن و نحوه برخورد با آن را انجام دهد.

استراتژیهای آموزشی:

درگیری مستقیم دانشجو برای ارائه خدمات بهداشت مادر و کودک
ایجاد چالش برای یافتن بهترین راه برای حل مشکلات مددجویانی که تحت مراقبتهای دانشجو قرار می گیرند.
ایجاد محیط مناسب برای انجام مستقل پروسیجرها با نظارت استادان بالینی
ارائه راه حل برای موقعیت های فرضی به وسیله دانشجو
تدوین برنامه های آموزشی مددجویان توسط دانشجویان

روش آموزش: روش آموزش مستقیم، بحث گروهی، ایفای نقش

- آموزش بالینی از طریق حضور دانشجو در مراکز بهداشتی درمانی و انجام فعالیتهای مربوط به واحدهای بهداشت مادر و کودک مامایی - فرزندآوری - واکسیناسیون انجام می شود. انجام فعالیتهای مربوط توسط دانشجو تحت نظارت مستقیم استاد بالینی انجام می شود. پروسیجرها در صورت نیاز ابتدا توسط استاد بالینی و سپس به وسیله دانشجو تحت نظارت مستقیم استاد بالینی انجام میشود.

- ارائه case report و بحث در مورد گزارش مورد نظر به وسیله دانشجویان دیگر و ارائه راه حل های مختلف توسط دانشجویان - تجزیه و تحلیل راه حل ها و نتیجه گیری نهایی

- روش Role play در مورد Case های مراجعه کننده و انجام مشاوره به روش ایفای نقش در ساعات آخر کارآموزی محتوای آموزشی: برای کسب تجربه بالینی لازم در این زمینه مطابق با دستور العمل شورای عالی برنامه ریزی و اهداف آموزشی است.

نحوه ارزشیابی: گزارشات تهیه شده دانشجویان* و سایر فعالیت های علمی در کارآموزی (تهیه پمفلت های آموزشی برای

آموزش مددجویان و کارکنان بهداشتی (2 نمره).

*ارائه گزارش مورد (مواردی که دانشجویان در طی فراگیری مهارتهای عملی با آن مواجه شده است)

18 نمره براساس چک لیست تهیه شده در گروه مامایی و تکمیل آن در طی امتحان عملی و ارزیابی مستمر دانشجو در طول مدت کارآموزی انجام می شود.

منابع آموزشی جهت مطالعه:

- 1- کهن، شهناز و همکاران، بهداشت مادر، کودک و باروری، انتشارات کنکاش، 1400
- 2- دستورالعمل های وزارت بهداشت و درمان و آخرین جزوات موجود در مورد مراقبت مادر باردار (طرح مراقبتهای ادغام یافته) کودک سالم و ناخوش، واکسیناسیون: قابل دسترس در WWW.fhp.hbi.ir
WWW.PHC-ISF.IR
- 3- رضا سلطانی، پروانه، پارسایی، سوسن، بهداشت مادر و کودک، انتشارات سنجش، 1387
- 4- حاتمی و گروه نویسندگان، کتاب جامع بهداشت عمومی، چاپ دوم
- 5- کلیشادی، تغذیه در کودکی و نوجوانی، 1385.
- 6- فصول مشاوره قبل از بارداری، مراقبتهای دوران بارداری و تنظیم خانواده. بارداری و زایمان ویلیامز. آخرین چاپ.
- 7- راهنمای جامع مراقبتهای ادغام یافته کودک سالم/ مولف گروه مولفین الهام طالچیان و دیگران. به سفارش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اداره سلامت کودکان. قم: اندیشه ماندگار، 1393.